

Грищенко І.С.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Вступ. Суттєві зміни соціально-економічних відносин в Україні, зумовлені побудовою ринкової економіки потребують дослідницької уваги до вирішення питань інвестування як одного з найважливіших напрямків відтворення ефективної діяльності та збільшення виробничого потенціалу підприємства.

Таким чином, виникає нагальна потреба комплексного та поглибленого дослідження проблеми управління фінансовими інвестиціями з метою виявлення ефективного механізму їх дії.

Постановка завдання. Актуальністю даної теми є те, що на даному етапі економічного зростання головною задачею нашої країни є збільшення обсягів інвестування у виробничу сферу. Це можна здійснити за рахунок створення сприятливого інвестиційного клімату, перерозподілу фінансових ресурсів та вибору правильної стратегії управління фінансовими інвестиціями, що в свою чергу дозволить розробити більш гнучку інвестиційну стратегію, коригування якої може здійснюватися на кожному підприємстві.

Метою даної роботи є обґрунтування ефективного напрямку діяльності виробничих підприємств по залученню фінансових інвестицій з метою подальшого економічного зростання.

Результати. Управління фінансовими інвестиціями підприємства розглядається як один з головних чинників підвищення ефективної діяльності, плато- та конкурентоспроможності, як засіб антикризового управління та поліпшення фінансового стану в сучасних умовах господарювання.

В процесі дослідження було розглянуто праці таких вчених як І.О. Бланк, Т.В. Майорова, А.М. Поддєрьогін, Д.М. Черваньов. Проаналізувавши роботи цих вчених, можна дати визначення фінансовим інвестиціям - це вкладення коштів у фінансові інструменти, серед яких переважають цінні папери, із метою одержання доходу (прибутку) у майбутньому.

Таким чином, фінансові інвестиції розглядаються як активна форма ефективного використання тимчасово вільного капіталу або як інструмент реалізації стратегічних цілей, пов'язаних з диверсифікацією операційної діяльності підприємства.

Слід зазначити, що в економічній літературі [1, 3, 4] акцентовано увагу на визначенні самої сутності фінансових інвестицій, а не на процесі фінансового інвестування та механізмі його дії, що можна віднести до недоліків.

Здійснення фінансових інвестицій характеризується рядом особливостей, основними з яких є:

1. Фінансові інвестиції є незалежним видом господарської діяльності для підприємств реального сектору економіки.

2. Фінансові інвестиції є основним засобом здійснення підприємством зовнішнього інвестування та мають зовнішню направленість.

3. В процесі стратегічного фінансового інвестування підприємство не прагне до отримання максимального інвестиційного доходу, воно може здійснюватися і при від'ємному значенні поточного інвестиційного доходу з можливістю приросту капіталу у довгостроковому періоді.

4. Портфельні фінансові інвестиції використовуються підприємством реального сектору економіки для здійснення двох основних цілей:

- отримання додаткового інвестиційного доходу в процесі використання вільних грошових коштів
- як захід проти інфляційного захисту.

5. Фінансові інвестиції надають підприємству найбільш широкий діапазон вибору інструментів інвестування по шкалі « дохідність - ризик» та «дохідність - ліквідність».

6. Процес вибору управлінських рішень є більш простим та менш трудомістким.

7. Для здійснення ефективної діяльності потрібно здійснювати ефективний активний моніторинг фінансового інвестування.

В економічній літературі існує протилежна думка щодо інтенсифікації інвестиційного процесу, зокрема залучення іноземних інвестицій. Опоненти інвестування акцентують увагу на тому, що:

1. Після освоєння інвестицій транснаціональні корпорації починають вивозити капітал;
2. Іноземний капітал мобілізує для своїх потреб внутрішні ресурси (матеріальні та інтелектуальні);
3. Технології, які надаються країнами-інвесторами, як правило, не є передовими та своєчасними;
4. Здійснюється відтік інтелектуального потенціалу;
5. Іноземні компанії усіма засобами прагнуть експортувати свою продукцію та заважають такому імпорту конкурентів;
6. Досить часто має місце підкуп місцевої влади іноземним капіталом.

Фінансове інвестування підприємства здійснюється у таких основних формах:

1. Вкладання капіталу в статутні фонди спільних підприємств.
2. Вкладання капіталу в дохідні види грошових інструментів (депозитні сертифікати).
3. Вкладання капіталу в дохідні види фондових інструментів (акції, облігації та інші цінні папери, що вільно обертаються на ринку).

Вкладання капіталу в статутні фонди спільних підприємств. Ця форма фінансового інвестування має найбільш тісний зв'язок з операційної діяльністю підприємства, будучи при цьому менш капіталомісткою і більш оперативною. Вона забезпечує зміцнення стратегічних господарських зв'язків з постачальниками сировини і матеріалів, розвиток виробничої інфраструктури. Пріоритетною метою цієї форми інвестування є не тільки отримання високого інвестиційного прибутку, скільки встановлення форм фінансового впливу на підприємства для забезпечення стабільного формування свого операційного прибутку.

Вкладення капіталу в прибуткові види грошових інструментів. Ця форма спрямована на ефективне використання тимчасово вільних грошових активів підприємства. Основним видом грошових інструментів інвестування є депозитний внесок в комерційний банк.

Вкладення капіталу в прибуткові види фінансових інструментів. Характеризується вкладенням капіталу в різні види цінних паперів, які вільно обертаються на фондовому ринку, використання пов'язано з широким вибором альтернативних інвестиційних рішень. Метою є утворення інвестиційного прибутку.

З урахуванням особливостей та форм фінансового інвестування організовується його управління на підприємстві.

Управління фінансовими інвестиціями підприємства представляє собою систему принципів та методів забезпечення вибору найбільш ефективних фінансових інструментів вкладання капіталу та своєчасного його реінвестування. Ця діяльність підпорядкована загальній інвестиційній політиці підприємства та направлена на досягнення його інвестиційних цілей.

Розрізняють наступні етапи управління фінансовими інвестиціями підприємства:

1. Аналіз стану фінансового інвестування в попередньому періоді. Ціллю такого аналізу є вивчення тенденцій динаміки масштабів, форм та ефективності фінансового інвестування в ретроспективі

2. Визначення обсягу фінансового інвестування в попередньому періоді – він диференціюється у розрізі довгострокового та короткострокового періодів його здійснення.

3. Вибір форм інвестування – залежить від характеру задач, які вирішує підприємство в процесі своєї господарської діяльності, а саме вирішення стратегічних задач розвитку операційної діяльності, приросту капіталу в довгостроковому періоді, отримання доходу та протифляційний захист тимчасово вільних грошових активів.

4. Оцінка інвестиційних якостей окремих фінансових інструментів. Основним показником оцінки виступає рівень їх дохідності, ризику та ліквідності.

5. Формування портфелю фінансових інвестицій.

6. Забезпечення ефективного операційного управління портфелем фінансових інвестицій.

На основі структури управлінських рішень підприємства пропонується виокремити наступні види управління фінансовими інвестиціями:

1. Стратегічний – здійснюється загальна оцінка зовнішнього середовища підприємства;

2. Оперативний – діяльність підприємства на рівні галузі;

3. Поточний – оцінюється внутрішній стан та потенціал підприємства.

Розглянувши етапи та види управління фінансовими інвестиціями підприємства можна дати визначення їх ефективної взаємодії, а саме:

1. Перші два етапи можна поєднати в один, тому що вони переплітаються в тісному взаємозв'язку та взаємозалежності. На етапі аналізу стан фінансового інвестування в попередньому періоді доцільно дослідити стратегічний та оперативний вид діяльності управління фінансовими інвестиціями, бо треба проаналізувати процес фінансового інвестування на рівні зовнішнього середовища підприємства та галузі.

2. При виборі форм інвестування потрібно враховувати економічне становище в країні та рівень інфляції, вирішувати яка з них є більш прибутковою, будь-то грошові активи на рахунок в банку або розміщення акцій та облігацій. На цьому етапі треба визначити за якою ставкою (номінальною чи реальною) розміщувати цінні папери. Більш доцільно використовувати реальну процентну ставку, вона визначається за формулою [5]:

$$PCD = HCD + Tinfl, \text{ де}$$

PCD – реальна ставка доходу

HCD – номінальна ставка доходу

Tinfl – темпи інфляції

Також потрібно враховувати ризиковість вкладення, що відображає невизначеність, пов'язану з величиною та часом отримання доходу за даним активом в майбутньому. Для аналізу використовується адитивна модель оцінки ризику [5]:

$$R_{\text{фа}} = R_{\text{лік}} + R_{\text{непл}} + R_{\text{терміну обігу}} + \text{випадкова похибка}, \text{ де}$$

$R_{\text{фа}}$ – ризик фінансового активу

$R_{\text{лік}}$ – ризик ліквідності

$R_{\text{непл}}$ – ризик неплатежу

$R_{\text{терміну обігу}}$ – ризик терміну обігу

3. При визначенні якостей окремих фінансових інвестицій треба дослідити виробничий потенціал підприємства та розрахувати чи дадуть саме ці фінансові активи прибуток у перспективі саме на цьому підприємстві

4. Формування портфелю та забезпечення його ефективного управління досягається за рахунок дотримання основних принципів співвідношення його критеріїв, а саме поліпшення умов інвестування, надання сукупності цінних паперів таких інвестиційних характеристик, які недосяжні з позиції окремо взятого цінного паперу та можливе лише за рахунок їхньої комбінації.

Підвищення ефективності діяльності, плато- та конкурентоспроможності є одним з основних засобів антикризового управління та поліпшення фінансового стану в сучасних умовах господарювання.

Залучення фінансових інвестицій – основа росту конкурентоспроможності українських підприємств, що дасть змогу модернізувати виробництво, зменшити матеріало- та енергоємність продукції.

Фінансові інвестиції також впливають на підвищення платоспроможності підприємств, вони діють як один із засобів антикризового управління та поліпшення фінансового стану підприємства в сучасних умовах за рахунок оптимізації зовнішніх джерел.

Висновки. Проведені дослідження дають підстави зробити висновок про те, що формування фінансових ресурсів та ефективне управління фінансовими інвестиціями можливе лише за рахунок:

1. Відсутності обмеження вільних коштів у ринкових суб'єктів для інвестування у фінансову діяльність підприємства;
2. Зниження інвестиційних ризиків, які пов'язані з економічною та політичною нестабільністю в країні і недосконалістю нормативно-правової бази, що регулює процес управління фінансовими інвестиціями на підприємстві;
3. Розвитку первинного та вторинного ринку цінних паперів з високим рівнем ліквідності;
4. Відкритої та прозорої інформації про фінансовий стан підприємства для інвесторів;
5. Довіри значної частини населення до цінних паперів, зокрема акцій як однієї з форм вигідного розміщення вільних коштів з метою отримання прибутку (доходу);
6. Утворення достатнього рівня економічної грамотності переважної частини ринкових суб'єктів;
7. Розвиненість інституту андеррайтерів, що забезпечують розміщення випуску акцій на фінансовому ринку на професійній основі;
8. Досконалістю та стабільністю податкового законодавства, а саме системи оподаткування доходів за акціями.

Джерела та література

1. Бланк І.О. Управление инвестициями предприятия, выпуск 3. – К.: Ника-Центр-2003.
2. Майорова Т.В. Инвестиційна діяльність. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
3. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент. – К.: КНЕУ, 2005.
4. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств. – К.: Знання-Прес, 2003.
5. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навчальний посібник – 2-ге вид., випр. I лоп. – К.: Знання-Прес, 2003.

Данильченко В.А., Ермоленко Г.Г.

ВЛИЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ «JUST-IN-TIME» НА ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ОПТОВОЙ ТОРГОВЛИ

В связи с переходом на рыночные основы функционирования предприятий Украины, в том числе предприятий оптовой торговли, возникла необходимость использовать более эффективные системы управления, заставляющие осуществлять реинжиниринг бизнес процессов на предприятии. Мотивацией предприятий оптовой торговли к переходу на рыночные основы являются следующие проблемы:

- 1) избыток запасов, который приводит к омертвлению капитала;
- 2) недостаток запасов, который ведет к недополученной прибыли всех уровней сбытовой цепи от производителя товара до розничного торговца.

Данные проблемы могут быть «сняты» внедрением информационных технологий и логистических систем, которые базируются на концепции «just-in-time» (JIT) («точно в срок»).

В современной литературе мнение многих авторов, в том числе Аникина Б.А.[2], Голошубовой Н.О., Торпокова В.М. [1], Уотерса Д.[5], Пашутина С.[3], Санкина В.О.[4], сходятся в том, что цель JIT – обеспечение доставки продукции непосредственно ко времени выполнения конкретных операций, благодаря чему запас фактически устраняется: чем выше будет обеспечена степень соответствия между поставками товаров и спросом на них, тем меньший запас потребует предприятие (рис.2).

Цель данной статьи – показать влияние внедрения системы JIT на финансовые результаты деятельности на примере предприятия оптовой торговли «Союз-Д2».

Широкое распространение системы JIT началось с конца 50-х годов XX в., когда японская компания Toyota Motors, а потом и другие автомобильные компании Японии, начали внедрять данную систему для улучшения качества своего производства. На тот момент японские компании имели плохую репутацию в том, что касалось качества производства и, в частности, производства автомобилей. В настоящее время система «Точно в срок» широко используется на предприятиях в Японии, США и Европе [8]; в первую очередь, учитывая запросы потребителя, наличие продукции на рынке при заранее определенных затратах и параметрах обслуживания. Вследствие чего, данная система позволяет снизить величину затрат на хранение запасов при грамотном управлении материальным потоком и потоком продукции от источника до потребителя (см. рис.2).